

UCHWAŁA

Dnia 8 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

Protokolant st. inspektor sądowy Mariusz Pogorzelski

w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w S. X. Y.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 8 kwietnia 2026 r.

wniosku pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego X.2 Y.2

o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S. X. Y. za to, że latach 2011 i 2012 w S. i R., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą prokuratorem Prokuratury Rejonowej w S., przekroczył swoje uprawnienia i nie dopełnił obowiązków w związku z rozpoznawaniem zażalenia X.2 Y.2 w sprawie o sygn. akt [...], czym udzielił korzyści osobistej przez zaniechanie ścigania i karania protokolantki I. O. i sędziego Sądu Rejonowego X.1 Y.1 w związku z pełnieniem tej funkcji, czym działał na szkodę interesu prywatnego X.2 Y.2, tj. za czyn z art. 231 § 1 k.k. i art 229 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na podstawie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.)

uchwalił:

I. odmówić zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S. X. Y. za czyn wskazany we wniosku pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego X.2 Y.2 z dnia 3 sierpnia 2021 r.;

II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego X.2 Y.2 wnioskiem z dnia 3 sierpnia 2021 r. zwróciła się do Sądu Najwyższego o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w S. X. Y. za to, że latach 2011 i 2012 w S. i R., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą, prokuratorem Prokuratury Rejonowej w S., przekroczył swoje uprawnienia i nie dopełnił obowiązków w związku z rozpoznawaniem zażalenia X.2 Y.2 w sprawie o sygn. akt [...], czym udzielił korzyści osobistej przez zaniechanie ścigania i karania protokolantki I. O. i sędziego Sądu Rejonowego X.1 Y.1 w związku z pełnieniem tej funkcji, czym działał na szkodę interesu prywatnego X.2 Y.2, tj. za czyn z art. 231 § 1 k.k. i art 229 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, na skutek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dokonanego przez X.2 Y.2, Komenda Powiatowa Policji w S. prowadziła dochodzenie w sprawie o poświadczenie nieprawdy w protokole rozprawy z dnia 7 września 2010 r. w Sądzie Rejonowym w R. w sprawie o sygn. akt [...] przez protokolantkę I. O. Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2012 r. dochodzenie to zostało umorzone wobec stwierdzenia, że nie doszło do popełnienia czynu zabronionego. W tym samym dniu postanowienie to zostało zatwierdzone przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w S.

Zażalenie na to postanowienie wniósł X.2 Y.2 Prokurator Rejonowy w S. nie przychylił się do tego zażalenia, w związku z czym pismem z dnia 16 lipca 2012 r. zostało ono przekazane wraz z aktami sprawy do Sądu Rejonowego w R., gdzie zostało zarejestrowane pod sygn. akt [...].

W związku ze wskazaną wyżej sprawą sędzia Sądu Rejonowego w R. X. Y. złożył oświadczenie datowane na 18 lutego 2013 r., z którego wynikało, że nie zna osobiście ani pokrzywdzonego X.2 Y.2, ani I. O. i nie istnieją żadne okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie.

Zarządzeniem prezesa Sądu Rejonowego w R. z dnia 29 kwietnia 2013 r. do rozpoznania wskazanej sprawy został wyznaczony sędzia Sądu Rejonowego w R. X. Y.

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2013 r., sygn. akt [...], Sąd Rejonowy w R. w [...] Wydziale Karnym w składzie jednoosobowym tworzonym przez sędziego Sądu Rejonowego w R. X. Y. nie uwzględnił zażalenia wniesionego przez X.2 Y.2 i zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

W dniu 11 czerwca 2014 r. sędzia Sądu Rejonowego w R. X.2 Y.2 na potrzeby postępowania prowadzonego w sprawie o sygn. akt [...] złożył oświadczenie, że zna osobiście protokolanta I. D. (wcześniej noszącą nazwisko „O.”) i że okoliczność ta może świadczyć o braku jego bezstronności przy rozpatrywaniu wskazanej sprawy.

Kwestia złożenia obu tych oświadczeń była przedmiotem postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w R.. W ramach tego postępowania sędzia X. Y. wyjaśnił, że do 31 grudnia 2012 r. pełnił obowiązki sędziego Sądu Rejonowego w S., zaś z dniem 1 stycznia 2013 r. z powodu likwidacji macierzystego Sądu, pełnił on obowiązki sędziego w Wydziale Zamiejscowym w S. – będącym zamiejscowym wydziałem Sądu Rejonowego w R.. Na początku 2013 r. prezes Sądu Rejonowego w R. wyznaczył go do rozpoznania sprawy zalegającej w [...] Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w R., która dotyczyła zażalenia X.2 Y.2. W dniu 18 lutego 2013 r. nie znał więc I. O. i z tego powodu złożył oświadczenie potwierdzające tę okoliczność.

We wrześniu lub październiku 2013 r. sędzia X. Y. został wyznaczony do prowadzenia kilkunastu spraw z Wydziału [...] i [...] Sądu Rejonowego w R. i w związku z czynnościami wykonywanymi w tychże sprawach nawiązał służbową znajomość z I. D. Składając zatem oświadczenie na potrzeby sprawy o sygn. akt [...], wskazał zatem na tę znajomość jako okoliczność uzasadniającą jego wyłączenie od rozpoznania tejże sprawy.

Mając w polu widzenia powyższy stan faktyczny, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.), sąd dyscyplinarny

rozpatrując wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jest zobligowany do dokonania oceny, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez sędziego objętego wnioskiem. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym spraw immunitetowych wskazuje się, że pod pojęciem „dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa” należy rozumieć podejrzenie w pełni uzasadnione, nie nasuwające żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu, jak i występowania innych znamion objętych przez ustawę ramami zasad odpowiedzialności karnej (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 12 czerwca 2003 r., SNO 29/03; z dnia 27 stycznia 2009 r., SNO 95/08; z dnia 20 lipca 2011 r., SNO 32/11).

W niniejszej sprawie wnioskodawca kwalifikuje zachowanie sędziego jako wyczerpujące znamiona przestępstw wskazanych w treści art. 231 § 1 k.k. i art. 229 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 231 § 1 k.k. odpowiedzialność karną ponosi funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub interesu prywatnego. Z okoliczności zaistniałych w sprawie nie wynika, aby sędzia X. Y. nie dopełnił jakiegokolwiek obowiązku wymaganego przez obowiązujące przepisy prawa lub przekroczył swoje uprawnienia wynikające z racji sprawowania urzędu sędziego. Oświadczenia o znajomości z osobą zajmującą stanowisko protokolanta w Sądzie Rejonowym w R. sędzia ten składał zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy. W świetle jego wyjaśnień nie zachodzą żadne wątpliwości co do tego, że składając w dniu 18 lutego 2013 r. oświadczenie co do potencjalnych okoliczności uzasadniających jego ewentualne wyłączenie od udziału w sprawie o sygn. akt [...], jako sędzia pełniący na co dzień obowiązki w Wydziale Zamiejscowym w S., nie znał I. O.. Osobę tę poznał dopiero w końcu 2013 r. podczas wykonywania obowiązków orzeczniczych w Wydziałach [...] i [...] Sądu Rejonowego w R., gdzie urzędniczka ta świadczyła pracę, stąd jego oświadczenie z dnia 11 czerwca 2014 r. różniło się od tego złożonego 18 lutego 2013 r. Nie sposób też przyjąć, aby złożenie prawdziwego oświadczenia o tym, że nie zachodzą okoliczności

uzasadniające wyłączenie sędziego od udziału w sprawie, mogło być ujmowane jako działanie szkodzące interesowi publicznemu lub prywatnemu.

Z kolei w myśl art. 229 § 1 k.k. odpowiedzialności karnej podlega sprawca, który udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji. Również i w tym przypadku żadne dowody zgromadzone w sprawie nie wskazują z minimalnym nawet prawdopodobieństwem, że sędzia X. Y. swoim zachowaniem wyczerpał znamiona wskazanego wyżej czynu zabronionego. Wbrew temu, co twierdzi autor wniosku, nie doszło bowiem do udzielenia korzyści osobistej ani urzędnicze sądowej I. D., ani sędziemu X.1 Y.1

Wszystko to powoduje, że wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego w S. X. Y. do odpowiedzialności karnej – jako oczywiście bezzasadny – nie mógł zostać uwzględniony. Nie zachodzi bowiem jakiegokolwiek prawdopodobieństwo popełnienia przez wymienionego sędziego zarzucanych mu czynów zabronionych.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy uchwalił jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]